

การสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital Sentiment Index)

ประจำไตรมาส 2 ปี 2565

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ได้ดำเนินการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัลเป็นประจำทุกไตรมาส สำหรับไตรมาส 2/2565 ไทยยังคงเผชิญกับมรสุมทางเศรษฐกิจในหลายๆ ด้าน โดยสามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจ ดังนี้

ปัจจัยบวก

- 1) ภาคบริการเริ่มฟื้นตัวขึ้นจากนโยบายการเปิดประเทศเต็มรูปแบบ ตั้งแต่ 1 มิ.ย. 2565 นักท่องเที่ยวเริ่มกลับเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยประมาณ 400,000 คน เนื่องจากไตรมาส 2 ไม่ได้เป็นฤดูท่องเที่ยวของกลุ่มประเทศตะวันตก จีนยังคงใช้นโยบาย zero covid ยังไม่เปิดประเทศ และปัญหาค่าเงินรัสเซียอ่อนค่าทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยไม่สูงนัก ส่วนนักท่องเที่ยวไทยเริ่มเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้นส่งสัญญาณบวกในการฟื้นตัว
- 2) รายได้ภาคเกษตรสูงขึ้น จากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นมากกว่าปีที่ผ่านมา ตลอดจนราคาสินค้าเกษตรปรับตัวสูงขึ้นในทิศทางเดียวกับราคาน้ำมัน ทำให้รายได้จากพืชเศรษฐกิจหลัก เช่น ข้าว ยางพารา ปาล์ม อ้อย และมันสำปะหลังดีขึ้น
- 3) การส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้น สินค้าเกษตร ยานยนต์และชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน และอาหารแปรรูป ไทยยังมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในตลาดสหรัฐ ยุโรป และอาเซียน เงินบาทที่อ่อนค่าลงช่วยพยุงการส่งออกได้

ปัจจัยลบ

- 1) การใช้จ่ายภาครัฐแผ่ว จากข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ที่ไม่สามารถใช้มาตรการพยุงกำลังซื้อได้ครอบคลุมผู้ได้รับผลกระทบจากค่าครองชีพที่สูงขึ้นได้ทั้งหมด ทำให้กำลังซื้อของคนรายได้น้อยอ่อนแอลง
- 2) ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง แม้รัฐบาลมีมาตรการควบคุมราคาน้ำมันดีเซล เพื่อลดต้นทุนค่าขนส่ง แต่ทำให้กลไกตลาดบิดเบือนไป และอาจกระทบต่อประสิทธิภาพการใช้พลังงานในระยะยาว
- 3) ภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้นจากราคาน้ำมัน ปัญหาคอคอดในซัพพลายวัตถุดิบ ตู้คอนเทนเนอร์ และแรงงานเป็นตัวเร่งให้เงินเฟ้อพุ่งสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนวัตถุดิบในการผลิต การขนส่งเพิ่มสูงขึ้น และทำให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น

- 4) เงินบาทอ่อนค่าลง ภายหลังจากธนาคารกลางสหรัฐเร่งขึ้นอัตราดอกเบี้ย ส่งผลให้เงินไหลออกจากตลาดทุนไทย แต่ส่งผลกระทบต่อผู้นำเข้า เนื่องจากค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลงทำให้ต้นทุนราคาสินค้านำเข้าสูงขึ้น

การสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัลไตรมาส 2/2565 เป็นการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการดิจิทัลที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจ จำนวน 561 ราย 5 อุตสาหกรรมย่อย ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ (Hardware and Smart Device) จำนวน 196 ราย (ร้อยละ 34.9%) กลุ่มอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) จำนวน 190 ราย (ร้อยละ 33.9%) กลุ่มอุตสาหกรรมบริการด้านดิจิทัล (Digital Service) จำนวน 82 ราย (ร้อยละ 14.6%) กลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital Content) จำนวน 50 ราย (ร้อยละ 8.9%) และกลุ่มอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) จำนวน 43 ราย (ร้อยละ 7.7%) ตามลำดับ โดยระยะเวลาในการสำรวจดัชนีฯ อยู่ระหว่างวันที่ 1 เมษายน - 15 มิถุนายน 2565

การอ่านค่า

ดัชนีความเชื่อมั่น = 50 หมายถึง ผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นต่ออุตสาหกรรมตรงตัวจากไตรมาสก่อนหน้า

ดัชนีความเชื่อมั่น > 50 หมายถึง ผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นต่ออุตสาหกรรมดีขึ้นกว่าไตรมาสก่อนหน้า

ดัชนีความเชื่อมั่น < 50 หมายถึง ผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นต่ออุตสาหกรรมแย่ลงกว่าไตรมาสก่อนหน้า

ตารางที่ 1 ดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital Sentiment Index) ไตรมาส 2 ปี 2565 เทียบกับไตรมาสอื่น

ดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัล	ไตรมาส 2/2563	ไตรมาส 3/2563	ไตรมาส 4/2563	ไตรมาส 1/2564	ไตรมาส 2/2564	ไตรมาส 3/2564	ไตรมาส 4/2564	ไตรมาส 1/2565	ไตรมาส 2/2565	คาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้า
ค่าดัชนีฯ	43.3	49.8	49.9	46.4	45.6	45.0	52.5	44.8	46.0	52.6

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

ดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัล ไตรมาส 2 ปี 2565

ผลการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัล ไตรมาส 2 ปี 2565 อยู่ที่ระดับ 46.0 ทรงตัวจากรดับ 44.8 ในไตรมาส 1 ปี 2565 โดยความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมดิจิทัลปรับตัวเพิ่มขึ้นในด้านผลประกอบการ ด้านปริมาณการผลิตฯ ด้านคำสั่งซื้อฯ แต่ในส่วนของด้านการจ้างงาน ด้านการลงทุนเพื่อประกอบการและด้านต้นทุนประกอบการฯ ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง มีสาเหตุมาจาก สถานการณ์เศรษฐกิจในภาพรวมยังไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควร ภาคการผลิตที่ไม่สามารถฟื้นคืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงินเฟ้อที่ส่งผลให้ราคาสินค้า

เพิ่มขึ้นและราคาพลังงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้เศรษฐกิจในประเทศไทยเริ่มมีการคลี่คลายในบางเรื่อง ได้แก่ การฉีดวัคซีนและการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรคของภาครัฐ ทั้งการท่องเที่ยว การเปิดสถานบริการต่าง ๆ แต่สิ่งเหล่านี้ก็ไม่เพียงพอที่จะทำให้ภาพรวมของประเทศดีขึ้นได้ตามที่คาดการณ์

สำหรับ 3 เดือนข้างหน้า คาดการณ์ว่า ดัชนีฯ ปรับตัวเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 46.6 ผู้ประกอบการดิจิทัลมองว่าสถานการณ์ในประเทศน่าจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้นเล็กน้อย ทั้งนโยบายกระตุ้นด้านการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งจะส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจมีการหมุนเวียน แต่อย่างไรก็ตาม ต้องเฝ้าระวังสถานการณ์โลกที่ไม่สามารถคาดเดาได้ รวมทั้งผู้ประกอบการดิจิทัลยังคงมีความกังวลในด้านต้นทุนประกอบการ เนื่องจากผู้ประกอบการรายเล็กหลายรายประสบปัญหาสภาพคล่องและเกิดหนี้สะสมจากไตรมาสก่อนหน้า

ตารางที่ 2 ดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital Sentiment Index) แต่ละองค์ประกอบในไตรมาส 2 ปี 2565 เทียบกับไตรมาสอื่น

ดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัล	ไตรมาส 2/2563	ไตรมาส 3/2563	ไตรมาส 4/2563	ไตรมาส 1/2564	ไตรมาส 2/2564	ไตรมาส 3/2564	ไตรมาส 4/2564	ไตรมาส 1/2565	ไตรมาส 2/2565	คาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้า
ด้านผลประกอบการ	31.1	40.2	46.6	36.6	35.5	32.9	53.4	38.8	49.2	50.8
ด้านปริมาณการผลิต/ การค้า/ การบริการ	33.3	45.9	48.1	42.5	40.1	40.5	55.5	45.3	49.9	50.9
ด้านคำสั่งซื้อ/ โครงการที่ได้ทำ/ ทำงานร่วมกับพันธมิตร/ คู่ค้า	40.3	48.8	52.7	46.7	44.4	46.1	53.2	48.0	49.2	49.2
ด้านการจ้างงาน	49.0	52.2	51.1	51.6	55.4	53.0	57.00	49.6	47.3	49.0
ด้านการลงทุนเพื่อประกอบการ	48.0	53.0	56.9	57.1	54.2	54.7	57.9	50.8	49.4	48.0
ด้านต้นทุนประกอบการ*	57.8	59.0	44.3	44.1	43.9	42.6	38.1	36.5	30.8	32.9

* การอ่านค่า ดัชนี > 50 หมายความว่า ต้นทุนปรับตัวลดลง หากดัชนี < 50 หมายความว่า ต้นทุนปรับตัวเพิ่มขึ้น

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

❖ ด้านผลประกอบการ ด้านปริมาณการผลิตฯ ด้านคำสั่งซื้อฯ ด้านการจ้างงาน ด้านการลงทุน เพื่อประกอบการและด้านต้นทุนประกอบการฯ

ดัชนีฯ ด้านผลประกอบการ ด้านปริมาณการผลิตฯ ด้านคำสั่งซื้อฯ ด้านการจ้างงาน ด้านการลงทุนเพื่อประกอบการและด้านต้นทุนประกอบการฯ ไตรมาส 2 ปี 2565 อยู่ที่ระดับ 49.2 49.9 49.2 47.3 49.4 และ 30.8 ตามลำดับ โดยปรับตัวลดลงจากระดับ 38.8 45.3 48.0 49.6 50.8 และ 36.5 ตามลำดับ ในไตรมาส 1 ปี 2565 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่า 50 ซึ่งว่าผู้ประกอบการดิจิทัลไม่มีความเชื่อมั่นทั้งหกด้าน กล่าวคือ ด้านผลประกอบการเกิดจากสถานการณ์เศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีความไม่แน่นอน รวมทั้งลูกค้าบางรายมีการขอผ่อนชำระหนี้จึงทำให้ผลประกอบการไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ด้านปริมาณการผลิตฯ ด้านคำสั่งซื้อฯ ลดลง เนื่องด้วย เศรษฐกิจที่ถดถอย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาของอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น มีความไม่แน่นอน มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา ราคาสินค้าแพงขึ้นทำให้ผู้บริโภคเกิดความไม่มั่นใจในการบริโภคสินค้า บริโภคสินค้าได้น้อยลงส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายของผู้บริโภคและยังส่งผลต่อด้านการลงทุนเพื่อประกอบการ เนื่องจาก วัตถุดิบ/ ต้นทุนมีราคาที่สูงขึ้น ประกอบกับความสามารถในการทำกำไรลดลงจึงทำให้ผู้ประกอบการชะลอการลงทุน พร้อมทั้งส่งผลต่อด้านการจ้างงานอย่างหนักหน่วง กล่าวคือ นายจ้างต้องชะลอการรับพนักงานลง/ ลดจำนวนพนักงาน เพื่อเป็นการปรับลดต้นทุนไม่ให้เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากด้านต้นทุนประกอบการเกิดหนี้สะสมเป็นระยะเวลายาวนานจากราคาพลังงานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนโลจิสติกส์จนทำให้อาจเป็นหนี้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นได้

สำหรับดัชนีฯ คาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้า ด้านผลประกอบการ ด้านปริมาณการผลิตฯ ด้านคำสั่งซื้อฯ ด้านการจ้างงาน ด้านการลงทุนเพื่อประกอบการและด้านต้นทุนประกอบการฯ อยู่ที่ระดับ 50.8 50.9 49.2 49.0 48.0 และ 32.9 ตามลำดับ ผู้ประกอบการดิจิทัล คาดหวังว่าจะปรับตัวดีขึ้น เนื่องจาก ลูกค้า น่าจะมีการชำระหนี้ได้ตรงตามเวลาและการผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ ภายในประเทศ รวมทั้งสถานการณ์ของ โควิด-19 ที่มีแนวโน้มที่ดีขึ้นเป็นลำดับ แต่อย่างไรก็ตาม ต้องเฝ้าติดตามสถานการณ์โลกอย่างใกล้ชิดด้วยเช่นกัน

ดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital Sentiment Index) จำแนกรายอุตสาหกรรม

ดัชนีความเชื่อมั่นฯ จำแนกรายอุตสาหกรรม แบ่งเป็น 5 กลุ่มอุตสาหกรรมย่อย ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ (Hardware and Smart Device) กลุ่มอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software) กลุ่มอุตสาหกรรมบริการด้านดิจิทัล (Digital Service) กลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ (Digital Content) และกลุ่มอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัล จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมย่อย

ดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมดิจิทัล	ไตรมาส 2/2565	คาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้า
กลุ่มอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์	48.6	50.0
กลุ่มอุตสาหกรรมบริการด้านดิจิทัล	46.4	54.8
กลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์	45.8	54.1
กลุ่มอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ	44.5	45.0
กลุ่มอุตสาหกรรมโทรคมนาคม	41.3	44.0

* การอ่านค่า ดัชนี > 50 หมายความว่า ต้นทุนปรับตัวลดลง หากดัชนี < 50 หมายความว่า ต้นทุนปรับตัวเพิ่มขึ้น

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

ดัชนีความเชื่อมั่นฯ จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมย่อย ในไตรมาส 2 ปี 2565 พบว่า ทุกอุตสาหกรรมย่อย มีระดับดัชนีฯ ต่ำกว่าระดับ 50 โดย กลุ่มอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ อยู่ที่ระดับ 48.6 กลุ่มอุตสาหกรรมบริการด้านดิจิทัล อยู่ที่ระดับ 46.4 กลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ อยู่ที่ระดับ 45.8 กลุ่มอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ อยู่ที่ระดับ 44.5 และกลุ่มอุตสาหกรรมโทรคมนาคม อยู่ที่ระดับ 41.3 ผู้ประกอบการดิจิทัลไม่มีความเชื่อมั่นต่ออุตสาหกรรมดิจิทัล กล่าวคือ เศรษฐกิจไทยมีปัญหาสะสมมาจากไตรมาสก่อนหน้า โดยเฉพาะเรื่องด้านต้นทุนประกอบการฯ ที่สะสมมาอย่างยาวนาน พร้อมกับราคาสินค้า ราคากำลังงานและราคาค่าต้นทุนการขนส่งที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมดิจิทัล

ส่วนการคาดการณ์ 3 เดือนข้างหน้า ผู้ประกอบการทุกกลุ่มอุตสาหกรรมคาดว่าดัชนีฯ ปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยกลุ่มอุตสาหกรรมบริการด้านดิจิทัล อยู่ที่ระดับ 54.8 กลุ่มอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ อยู่ที่ระดับ 50.0 กลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ อยู่ที่ระดับ 54.1 กลุ่มอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ อยู่ที่ระดับ 45.0 และกลุ่มอุตสาหกรรมโทรคมนาคม อยู่ที่ระดับ 44.0 ผู้ประกอบการดิจิทัล คาดหวังว่า เศรษฐกิจในประเทศจะดีขึ้นตามลำดับ จากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโควิด-19 การเปิดประเทศ แต่ต้องเฝ้าระวังและติดตามข่าวเศรษฐกิจโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยไม่มากนักน้อย ดังนั้นผู้ประกอบการควรเตรียมรับมือและปรับเปลี่ยนรูปแบบทางธุรกิจให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตลอดเวลา

อุปสรรคสำคัญในการดำเนินธุรกิจ

ผู้ประกอบการดิจิทัลส่วนใหญ่ได้ให้ข้อคิดเห็นต่ออุปสรรคในการดำเนินธุรกิจในช่วง ไตรมาสที่ 2/2565 คล้ายๆ กัน โดยสรุปอุปสรรคสำคัญที่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจได้ดังนี้

- คู่แข่งทางการค้ามีเพิ่มขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุม รวมทั้ง เทคโนโลยี นวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ประกอบการดิจิทัลต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา
- ปัญหาในภาคการผลิตที่ยังไม่สามารถฟื้นตัวได้ กล่าวคือ แหล่งวัตถุดิบในการผลิตส่วนใหญ่อยู่ต่างประเทศ โดยประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตสินค้า/ ประกอบสินค้าแล้วส่งออกสินค้าไปยังประเทศต่าง ๆ จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อสินค้าส่งออกของประเทศไทย
- นโยบายภาครัฐสนับสนุนในด้านเงินทุนหรือจัดหาแหล่งเงินทุน รวมทั้ง มาตรการทางการเงินและการคลัง ให้แก่ผู้ประกอบการดิจิทัล (การกระตุ้นเศรษฐกิจ, การลดดอกเบี้ย, สินเชื่อ, พักการชำระหนี้, ขยายระยะเวลาชำระหนี้) เนื่องจาก ผู้ประกอบการมีหนี้สะสมและเกิดต้นทุนประกอบการเพิ่มขึ้น

ความคาดหวังในด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลโดยภาครัฐ

ผู้ประกอบการดิจิทัลคาดหวังว่า ภาครัฐจะส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ผ่านนโยบายและมาตรการ ดังนี้

- เพิ่มความชัดเจนในเรื่องของการส่งเสริมผู้ประกอบการดิจิทัลและการสร้างระบบกระบวนการใช้กฎหมายในการดำเนินธุรกิจให้สะดวกมากขึ้น
- ส่งเสริมและสนับสนุนการหาคู่ค้าทางธุรกิจและแหล่งธุรกิจ สำหรับการเจรจาการค้าธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการดิจิทัลกับลูกค้าในไทยหรือต่างประเทศ
- เพิ่มการส่งเสริมในรูปแบบ Digital Consumption โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นช่องทางการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่มีอยู่เดิม และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในการทำธุรกิจต่างๆ